

## PAPER DETAILS

TITLE: JOHN LOCKE VE SOSYAL MUKAVELESİNİN ÖZELLİĞİ

AUTHORS: Esin ÖRÜCÜ

PAGES: 177-196

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96244>

**SOSYAL M**

**Giriş :**

toplamış, metafizik, mıştır.

Burada Locke'urüz; Locke'a göre â vardır. Tabiatın ins tabiat üzerindeki et biî ve sosyal çevres âlemi idrak şekline idrak müspet ilimle ki vasıtasız şahsi te ke'un sensationalist kızı bilim felsefe v



## JOHN LOCKE ve

Gerek felsefe gerek  
li gayesidir.

Metafizik görüşleri  
nü görürüz. Allah aktif  
hem pasiftir. Tecrüben  
kudreti vardır fakat r  
delere nazaran pasiftir  
üzerindeki aksiyonuna  
Locke'un teorisi dualis  
vè) ve aklî (cogitative)  
Allahtır. Allah fikrine,  
ve haz gibi tecrübeleri

ha'yı yayınlamıştı (1).  
kilise ve devlet aras  
masına dayanır. Res  
korkusu ve nefreti i  
mak ya da vazgeçm  
mak, para çıkarmak  
yasakladı. Katolik ol  
gibi hâkimler de iyi  
dı. Siyasi ve dini ala  
ve siyasi inanışlar a

1688 kansız iht

üstün olduğunun tay



## JOHN LOCKE

doktrinleri o devirde o

Bazılarınca Locke  
ranlığın menşeyinin to  
dır (20). Her ne kada  
prensiplerinin müdafa  
bu sebep kabul edile  
bu, bu nevi yorumu  
de budur fakat Locke  
çok fikirlerinin Whig  
de yazdığı ve fakat y  
lirtilmiştir. Orada hü

mantığı ve hem fikir o  
tabiat ve yetenekleri l

John Locke, Angl  
şünürüdür. İngiltere  
Locke güney ve kuze  
leme almıştır. Locke 1  
nağıdır. Bu, fikirlerin  
tecrübesi mahsülü ola  
Amerikalıların inanan  
ve mantıklı olduğu iç

Locke'un siyasi fe



## JOHN LOCKE

(hayat, hürriyet, mülk  
dırılır. Medeni cemiyet  
cak ve uygulayacak m

Tabii yaşama hali  
olarak akıl ve muhak  
yaldir. Tabiî yaşama  
tabiat kanunu, sulh,  
hakları teminat altına  
larında olan adalet ve  
vüzlere karşı müdafaa  
hak ilke edilen fiil de



yanarak... zarar veremeyen hak ma hakkına sahiptir.»

Medenî cemiyetlerin olmaması» olmakla beraber de değildir. Her fert, «kötü tabiat hırs ve hırsları ileri götürebilir ve sosyal teşkili işte bunun çaresi olmuştur. Allah «mecburî cemiyet haline itmektir» ve lisan vermiştir.» (1)

## JOHN LOCKE

fikri olmadan ahlâk  
Onun emirleri ise ra  
kuralları pozitif huk  
geçerlidirler. Ahlâk  
ya da topluluk halini  
miş olmasına dayanı  
rak doğru olanı yür  
yaratmaz, etik vasfı

Tabiî hukuku k  
nır (18).



cemiyete sorumluluğu  
sanlar hükümetten ev  
lanma açısından eşittir  
kes kendisini idame et  
yanları cezalandırabili  
lıkları ödetir. Müeyyid  
mâni olmaktır (24). H  
lerde bulunan bu yarg  
halde karışıklık ve ka  
belirli bir kurala ihtiy  
kuruluyor (26).

## JOHN LOCKE

ferdin aynı haklara  
için sınırlanabilir (3  
ferdin haklarının ko

Her ferdin Allah  
ilgisi olmayan hayat  
duğu ampirik ispat  
sosyal ve ahlâkî te  
Fakat Sabine'e göre  
hak şeklini alacağı a



## II. Kısım

### 1 — Karakteri ve ka

Pufendorf'un iki m  
lamıştır. Gaye iç ve dış  
yetin korunmasıdır. Bo  
mentalist olduğunu gör  
kunun ihlâlini cezaland

## JOHN LOCKE

rin icrasında yeters  
cek çeşitli kararlar.  
tarafsız olarak uygu  
larını icra edecek b  
kuralları yapacak b  
landırma hakkından  
icranın da cemiyeti  
kabul edecekleri ku

Bu mukavele iç  
«bir cemiyet ya da  
bir tek siyasî vücut  
rekot etme ve bu b



c) Sosyal mukavelede bağlar. § 14, 121. M. gelecek nesillerin mu eder. Bu reşit olduktan kabule devamla görülm

d) Çoğunluk idar Sosyal mukaveleden s bunu kabulü sosyal m yet mukavele ile mey ile değil bir inançlı m ni görüyoruz.

## JOHN LOCKE

yasî cemiyetin gereğidir.  
doğmaktadır. Bu üçü

Locke'a göre fertler  
betler sanki aralarında  
Ayrıca idare edenler  
akidde mütevellî (trust)  
daki gibi olmalıdır.

Trust fikri Avrupa  
mıdır (18). Fakat 17.  
içinde üç taraf vardır  
Trustee, idare eden, m



değildir zira hükümet  
 sadece toplumun ona  
 devletten evvel gelen  
 bir iktidardır ve kendi  
 zaman teşrii organı fe  
 kalır. Bir gayeyi gerç  
 verilen iktidarın sınırı  
 karşı çıkıldığında em  
 verenlere döner ve o  
 gördükleri yere bunu  
 şı gelindiğinde halk l

Locke bu durum  
 icra da tesrii'vi toplar



## JOHN LOCKE ve

fikri açıklanabilir. a) K  
dir, b) Parlamento üye  
hem bu emaneti inançlı  
kümranlık halktadır (2

Emanetin kötüye k  
doğuştan bir hak olan l  
racaat için haklı sebep  
luğa kalmıştır. § 168, 20  
ile yarışabilen hakları  
başkaldırma mümkün o

Siyasî iktidar hükü  
maz (32). Zira cemiye



emanete aykırı hareketlerin cezalandırılmada dış istilâ ile hük

Locke'a kadar e  
kat, Locke'taki gibi  
diğini görüyoruz.

### **Sonuç :**

Özetle şunu diyor  
sından eşit haklara s  
lemekte ve ona sive

## JOHN LOCKE ve

yeti) temin edildiğini gö

Locke'un siyasi teoride siyasi psikoloji fikri önem verilmektedir. Locke yet bağlarının kuvvetinde dardır (7), mülkiyeti olmaktadır (8), muvafak bunun temsili hükümet topluma sorumluluğunun yararı fikri ile utilitarie olarak ortaya konmaktadır kazandırmış (10) ve



dalı ve iyinin aynıy  
pitalism savunucula  
kapitalisme karşı ku

Locke'u fazla te  
deneme yazmamakta  
tutional durumu ve  
19 ve 20. asrın tecrü  
leme olmaz. Locke  
hükümlerliğini tam  
lü olarak görenler a  
Fakat onca hüküme  
zorlukları için tabii